

ny verden

24.11.019

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **8-9** 1974

TIDSSKRIFT FOR
MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer en gang om måneden

Nr. 8-9 — 1974

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen, redaktør
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Finn Harald Wetterfors

DANSK REDAKSJON:
Keld Jørgensen
Hans Wenck

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge n. kr. 30,-
Danmark d. kr. 32,-
Sverige sv. kr. 20,-
Finland mk. 17,-
Løssalg i Norge: kr. 2,50

NORGE:
Elisenbergvn. 35, Oslo 2
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Postgiro 12 579 - Tlf. 44 64 78

DANMARK:
Ole Olsens Alle 8, 2900 Hellerup
Postgiro 18 51 51 Tlf. HE 6327

SVERIGE:
Sveavägen 34, 6., 11134 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:
Postgiro 11 20 95, Helsingfors

Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING

© NY VERDEN

Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugs
foreningen

Forsiden:

To delegasjoner med katolikker
og protestanter fra Nord-Irland
besøkte Caux. Den irske arbeide-
ren som nettopp har satt seg i
bussen på vei hjem fra Caux, er
en av de mange som har funnet
håp i en håpløs situasjon.

Suksessens søte alter

Manipulering, maktmisbruk og mangel på moral var uttrykk
som hvirvlet omkring Watergate-saken.

«Watergate-fordekkelsen var resultatet av millioner av
personlige 'cover-ups',» skriver en ung amerikaner.

«Et sted mellom mine ambisjoner og mine idealer mistet
jeg mitt etiske kompass,» sa en av de involverte, Jeb
Stuart MacGruder. På TV-skjermen sa den avsatte justis-
minister John Mitchell: «Hva som helst var akseptabelt
som fremmet presidentens gjenvalg.» Moralen ble ofret på
suksessens søte men snuskete alter.

For tyve år siden sa amerikaneren Frank Buchman:
«Amerika har ikke mye igjen av sin moralske arv. Tenk
bare hva som vil skje hvis vi unnlater å prioritere den mo-
ralske holdning, hvor vil vårt demokrati ende?» Den senere
tid har gitt et klart svar.

En åndelig og moralsk opprustning må gi friheten rygg-
rad. En norm må være absolutt.

Mange vendte Frank Buchman og hans budskap ryggen.
Den absolutte norm sto i veien for menneskelig suksess.
Men Frank Buchman fortsatte å advare sitt land: «Uten
seier over materialismen vil landet råtne innenfra mens vi
er i full gang med å forberede forsvaret mot nye overgrep
utenfra.»

Men Watergate kan også bli innledningen til en ny era
i USAs offentlige liv. Det blir vanskeligere for en president
å misbruke sin makt i fremtiden. Ledende politikere mener
at kandidatenes karakter og holdning vil være mer avgjø-
rende enn deres politiske standpunkter ved høstens Kon-
gress-valg.

Farlige økonomiske problemer og internasjonale kon-
flikter venter på en løsning. Et moralsk opprustet ameri-
kansk lederskap er en livsnødvendighet. Blant de nær 100
amerikanere som har deltatt i Caux-konferansene i sommer
har mange tatt opp denne utfordringen.

Den nye presidenten

Av Richard Ruffins

President Gerald Ford sitter av-
slappet på en sofa i det ovale
kontoret. Industri- og fagfore-
ningsledere, fargede kongress-
menn og utenlandske statsgjester
— alle merker det samme:
en varm, ydmyk og ekte inte-
resse for deres sak. Kontrasten
med atmosfæren for noen uker
siden er nærmest mirakuløs.

Gerald Ford personifiserer
det beste av Midt-Vesten: Han
er glad i mennesker og har et
godt familieliv — en type som
vanlige amerikanere forstår, en-
kel og jordnær. Og han har en
indre tøffhet som gjorde ham
til fotballstjerne i sin tid — en
hjelp i møtet med det enorme
presset som følger presidentska-
pet. Men enda mer avgjørende
enn de «atmosfæriske forand-
ringene», er spørsmålet om
Ford evner å gjøre noe med de
enorme problemene vi står over-
for.

Øverst på alles liste står in-
flasjonen, som nærmer seg 10%
pr. år og skjærer hensynsløst
inn i budsjettet til alle ameri-
kanere. Overfor andre land vir-
ker vår inflasjon økonomisk
lammende og politisk forstyr-
rende. Situasjonen kompliseres
av en generell økonomisk stag-
nasjon. Arbeidsløsheten klatrer
opp mot 6%, parallelt med sti-
gende uro på arbeidsplassene.
Det er mulighet for en større
kull-streik i vinter.

Ford kan heller ikke ignorere
de storby-fattige amerikanernes
skjebne. Årene med høflig like-
gyldighet fra regjeringens side
har tæret på minoritetsgruppe-

nes tålmodighet og den nye pre-
sidenten må nødvendigvis ta et
nytt initiativ for at alle ameri-
kanere virkelig skal få sin rett-
messige del av Amerikas rik-
dom og muligheter.

Situasjonen i utlandet er en-
da mer utfordrende. NATO er
svekket i sørflanken på et tids-
punkt da Sovjet synes rede til
å utnytte all svakhet og split-
telse i Vest, på tross av den of-
fisielle avspenningen. Freden i
Midt-Østen henger såvidt i den
tynne tråden Kissinger spant.
Og i Korea konfronteres USA
med viktige valg som kan inn-
virke på freden og stabiliteten
i Det fjerne østen i årevis frem-
over.

Som om alt dette ikke var
nok, må Ford gjøre noe med
slike globale problemer som en-
ergi-, ernærings- og fordelings-
krisen, befolkningsekspløsjonen
og økologi- og valutakrisen.

En ny ydmykhetens ånd

Ford har en sjelden og verdi-
full egenskap som kanskje vil
inspirere andre til å yte sitt al-
ler beste og si ham sin ærlige
mening om tingene: hans er-
kjennelse av sitt eget behov.
Presidenten har allerede til-
bragt mangfoldige timer med å
lytte til mennesker. Deres råd
er for en stor del motstridende,
og til slutt er det Presidenten
som må bestemme. Det kan ha
vært ansvarets enorme størrel-
se som fikk ham til å utbryte
med så sterk overbevisning

overfor Kongressen: «Vi tren-
ger alle Guds klare ledelse.»

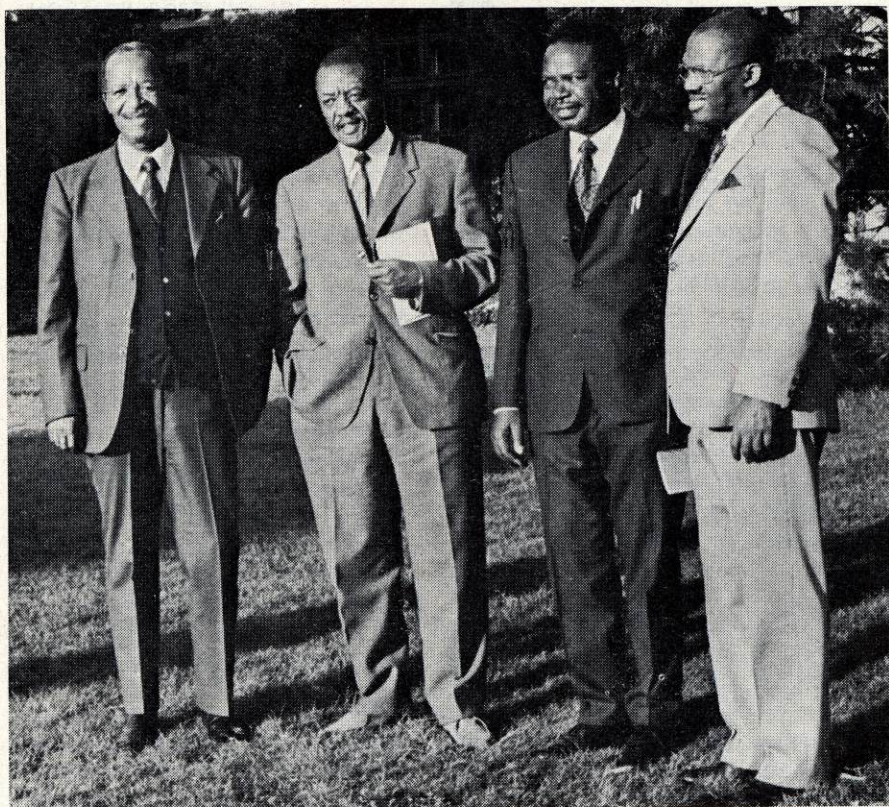
Men presidenten trenger noe
mer: Støtte fra det amerikanske
folk. Ikke den kvelende
vekten av blind lojalitet, men
en livgivende støtte fra menne-
sker som ærlig søker «det som
er rett slik Gud gir dem mulig-
het til å se det» (Lincoln). Den
slags støtte vil selvfølgelig kre-
ve villighet til å ofre og ta an-
svar. Mitt håp er at den nye
presidenten ikke vil kreve *for
lite* av oss.

Watergate har vært en lære-
penge for Amerika. Vi har sett
at demokratiet ikke bare kan
overlates til de frie institusjo-
nens upersonlige funksjon. Det
må underbygges på alle hold av
mennesker med mot og prinsip-
per.

Det er allerede tegn til at
vanlige amerikanere begynner
å ta ansvar på en ny måte. For
noen har det ganske enkelt be-
tydd å gjøre slutt på sitt pri-
vate Watergate. For enkelte i
kongressen innebærer det et
større ansvar utad.

Amerika trenger Europa med
dets erfaring og rike variasjon.
Det er trist at vi så sjelden gir
uttrykk for dette behovet. Men
det vokser fram en ny ydmyk-
hetens ånd i landet. Kanskje
Amerika er rede til å ta imot
Europas hjelp hvis det strek-
kes en hånd fra Europas van-
lige mennesker og politikere.
Med et ekte samarbeid over ha-
vet kunne Vesten fremdeles
spille sin fulle rolle for å møte
verdens økende behov.

Møtested Caux — juli/august 1974

Førsteministrene for fire sør-afrikanske Homelands. Fra v.: Cedric Phatudi fra Lebowa, Chief Lucas Mangope fra Bophuthaswana, professor Hudson Ntsanwisi fra Gazankulu og Lennox Sebe fra Ciskei.

«Vi står foran akutte økonomiske problemer. En depresjon som i 1929 er ikke umulig,» sa en kjent økonomisk kommentator nylig. Han la til: «Om vi skal mestre problemene, må nasjonene lære å arbeide sammen om løsninger, i stedet for blindt å sørge for seg selv først.»

I lys av denne utfordringen møttes parlamentarikere fra 11 land i Caux fra 10. til 18. august. De kom fra Sveits, England, Frankrike, Holland, Tyskland, Italia, Finland Sverige,

Norge, Sør-Afrika og Japan.

Over sveitsisk fjernsyn, som rapporterte fra konferansen, sa det franske parlamentsmedlem Bertrand Denis: «Dette møtet er ikke av politisk karakter. Tvert imot er noe av det jeg har satt mest pris på her, å få et tillits- og vennskapsforhold til dem som har et annet politisk syn.» Som medlem av Giscard d'Estaings parti hadde han satt særlig pris på dialogen med de fire sosialdemokratiske parlamentarikerne fra Bonn.

Flere som hadde deltatt i en liknende konferanse i Caux i fjor, rapporterte om skritt de i mellomtiden hadde tatt for å «styrke båndene mellom Europa og resten av verden». Engelske, tyske, italienske og norske parlamentsmedlemmer hadde tatt del i MRA-aksjoner i India, Sør-Afrika og USA. Sammen planla de nye initiativ for månedene fremover, også for å styrke solidariteten innen Europa selv.

Blant dem som telegraferte

for å ønske konferansen til lykke med sitt arbeid, var den tyske kansler Helmut Schmidt og de tyske kristne demokratenes formann, Helmut Kohl.

Omstridt

Et fokus i konferansen var situasjonen i Sør-Afrika. Fire sorte ledere — første-ministre i de afrikanske delstatene Ciskei, Lebowa, Gazankulu og Bophuthaswana — la frem sitt syn på utviklingen i det sydlige Afrika. Disse delstatene ble av Sør-Afrikas hvite regjering gitt begrenset selvstyre som en del av Apartheid-politikken, og førsteministrene og deres medarbeidere ble lenge mistenkt for å være den hvite manns nikke-dukke. De har imidlertid stått frem som uavhengige og klare talsmenn for den sorte manns interesser og bestemmelse. Som statsministren i Gazankulu, professor Ntsanwisi, uttrykte det: «Vi er omstridte menn. De hvite liker oss ikke fordi vi er for militante. De unge afrikanerne synes ikke vi er militante nok. Vi er ikke her som ambassadører for apartheid eller separat utvikling. Vår jobb er å få de som har makten til å forstå vårt folks aspirasjoner og anliggender.»

Han og hans kolleger mente at en åndelig revolusjon i stor målestokk var det eneste alternativ til en blodig revolusjon i landet. «For oss er Moralsk Opprustning et verktøy,» sa førsteminister Sebe i Ciskei. «Med dette verktøyet vil vi kjempe for å bygge en menne-

Den svenske reneieren Per Simma fra Karesuando og sønnen Paul Anders i samtale med stortingsmann Anton Skulberg fra Senterpartiet, Norge.

skeverdig fremtid for våre barn.»

Fra Japan kom tre ledende sosialistiske politikere, blant dem guvernøren i provinsen Saitama, med sine 4 1/2 mill. innbyggere.

Sommerens internasjonale omveltninger satte i det hele tatt sitt preg på konferansene i Caux. Kypros-krisen kom me-

get nær gjennom de greske og tyrkiske konferansedeltagerne, og andre konfliktsituasjoner er blitt levendegjort gjennom delegasjoner fra Nord-Irland og delegater fra Midt-Østen, Berlin og Vietnam.

Et nordisk charterfly med 102 passasjerer ankom den 18. juli, og skandinavene gjorde seg sterkt bemerket de følgen-

de par uker. Blant dem var en gruppe fra Nordkalotten (Tromsø og Kiruna). Endel svenske samer kom senere: Per Simma fra Karesuando og samekunstneren Lars Pirak og reineieren Jovva Spik fra Jokkmok, en av samenes fremste ledere.

Protestanter og katolikker fra Nord-Irland, de fleste av dem metallarbeidere fra Belfast, ga en redegjørelse for det forsoningsarbeidet de selv er engasjert i. De viste en ny dokumentarfilm som de hadde laget på grunnlag av sine egne opplevelser.

Et annet høyst merkbart innslag i konferansen var de mange unge som tok del i spesialkurs i samtidsproblemer og skapende virksomhet (se s. 8—9).

Forts. s. 15

Over: «Vi behöver dej! Et spel om Peter Wieselgren» med tekst av Gerd Jonzon og musikk av Inga Wieselgren og Per Olsson (se neste side) ble vist i Caux. Scenen på bildet er fra Wieselgrens første gudstjeneste som prest i Västerstads kirke.

T.h.: 180 fransktalende fra Frankrike, Belgia og Sveits kom til Caux den første uken i august. Her oppfører de et «Oratorium for vår tid» av Felix Lisiecki og Françoise Caubel.

Vi trenger deg — et spill om en prest og folket selv

Mellom 700 og 800 mennesker fra 40 land fylte den store salen i Caux da en nordisk trupp på 50 personer presenterte det nyskrevne skuespillet *Vi trenger deg*, Peter Wieselgren. Stykket handler om den svenske presten Peter Wieselgren, grunnleggeren av en av de store svenske folkebevegelsene. (Se rammen.)

Siden mennesker fra den andre siden av jordkloden neppe vet stort om Sverige og Norden, viste man først endel lysbilder med en kort innledning både om dagens Sverige og med glimt fra den sosiale kampen det siste århundret. Og det viste seg at folk fra Afrika, Asia og Latin-Amerika var levende interessert i Sveriges utvikling fra fattig land til velferdssamfunn.

Et hovedpoeng i stykket er nemlig hva som kan skje gjennom folket selv, hvordan en ekte folkebevegelse kan bygge noe opp innenfra der u-hjelp og teknisk know-how kommer til kort.

I Peter Wieselgrens livshistorie møter man en dramatisk, kampfylt eksistens. Men det er også innslag av varme, humor og ironi og fremfor alt en bærende tro, en hengivenhet overfor et arbeid som han oppfattet som Guds kall. Egen ære, popularitet og bekvemmelighet ble satt til side.

Det internasjonale publikum ga sterkt uttrykk for hvor grepet man var over denne «familie-musikalen», hvor både voksne og barn medvirker. Gerd Jonzon har skrevet teksten, som

preges av livets egen dramatik. Musikken av Inga Wieselgren og Per Olsson har noe av folketonen over seg, både i gammel

og ny stil. Kvelden viste oss nordboere at vi har rikdommer i vår egen arv som behøves i dagens verden.

Peter Wieselgren — grunnlegger av svensk folkebevegelse (1800—1877).

Peter Wieselgren ble født i Spanhult i Sør-Sverige i året 1800. Alt meget tidlig visste han at også barn kan snakke med Vårherre. En gang da han ba, lovet han at han aldri ville la seg dirigere av sine egne «luner». Veien til skolen gikk forbi et fengsel, og der bak gittervinduet så han en mann som hadde drept konen sin den ene gangen i livet han var full. Før mannen ble henrettet fikk Peter lov til å besøke ham, og han fikk et oppdrag som ble bestemmende for hele livet: Mannen ba ham oppfordre alle mennesker til å dra lærdom av hans tragedie.

Etter avlagt teologieksamen fikk han et prestekall i Skåne. Menigheten befant seg i en bedrøvelig tilstand av alkoholisme og elendighet. Det fantes hverken skoler eller leger for arbeiderbefolkningen. Lønnen til jordbruksarbeiderne besto delvis av brennevin. Barna var ofte underernært. De få kirkegjengerne kom fulle til gudstjenesten og sloss og bråkete under prekenen. I fjorten år brukte Peter Wieselgren alle sine krefter

til menighetsarbeidet. Han grunnla fem skoler i området og sloss for at kornet skulle brukes til mat. Delvis for egne penger kjøpte han bibler til utdeling slik at han ikke hadde penger til å reparere prestegården.

Selvfolgelig fikk han ikke bare venner, enkelte sto ham eller livet. En lekse lærte Peter Wieselgren, at det ikke var nok med måtehold, det var nødvendig med en radikal og absolutt holdning. Han så behovet for en forvandling i folket og skrev at den bare kunne komme gjennom «et mirakel ved Guds kraft».

Virkningene av arbeidet hans krysset snart menighetens grenser. Han oppsøkte kongen og fortalte om hvordan lønningene ble betalt i brennevin. Et år reiste han 3000 km. med hest og vogn, og det med svak helse. Han døde som prost i Göteborg, 77 år gammel.

Men folkebevegelsen som han hadde grunnlagt bredte seg raskt og dannet basis for det sosiale oppsvinget i Sverige.

300 unge i Caux

Dennis Nolan, Dublin (t.v.): Jeg gikk inn for en revolusjon som innebærer at du tar kjeppen fra mannen som slår deg og begynner å slå ham i stedet. Nå er jeg kommet hit for å lære hva det virkelig vil si å være revolusjonær.

Monique Barbet, Frankrike (nederst t.v.): Etter fire år i Australia har jeg tilbragt ca. et år i Papua-Ny Guinea. Jeg har regnet meg som intellektuell, men menneskene der lærte meg å bruke hjertet mitt. Her i Europa snakker vi ofte om underutviklede land, men jeg tror at vi europeere er underutviklet når det gjelder hjertets ressurser.

Johan Adriaanse, Holland (under): Da jeg traff noen som sa at den menneskelige natur aldri kan bli annerledes, protesterte jeg og sa at det kan den, for min søster er blitt annerledes.

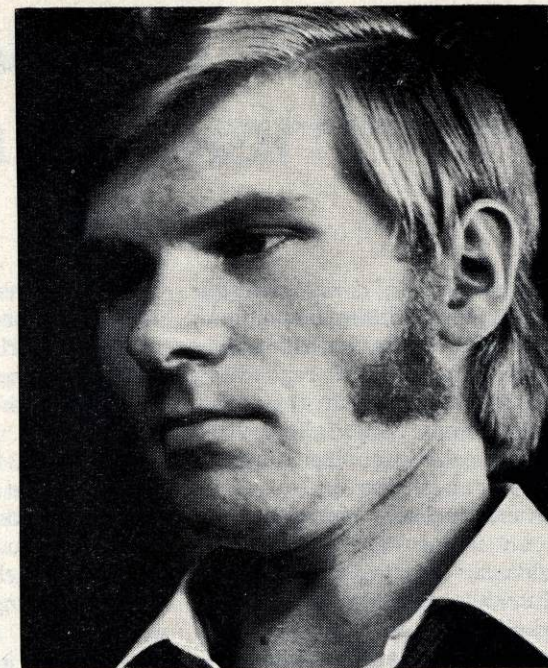

De fire ungdomskursene i Caux fra 3. juli til 3. august samlet deltakere fra alle kontinenter, men hovedtyngden var europeere, fra Berlin, Tübingen, Paris, Bonn, Rom, Dublin, London, Oslo m.m. For mange var det et videre skritt etter en konferanse i Paris ifjor påske og Berlin i år. Unge mennesker sveises sammen i felles ansvar og forpliktelse, og forbereder seg til oppgavene som ligger foran.

En gruppe ledende studenter fra universitetene i Egypt satte farge på møtene og forelesningene. Likedan de fra universitetet i Rom — blant dem en traust tenksom etiopier, et par ildfulle latin-amerikanere med formidable mustasjer, osv. Fort Hare-universitetet i Sør-Afrika var representert ved en temperamentsfull sort kvinnelig student. Noen forsiktige unge amerikanere (preget av Watergate?) var også med.

Blant temaene som ble tatt opp: Hva går for seg bak kullissene på verdensarenaen? Hvilke krefter driver menneskene? Kan *enkeltmennesket* utrette noe — eller er vi bare offer for kreftenes spill? Hvilke egenskaper kreves av den som vil være med å prege utviklingen? Og hva kan vi utrette sammen? Noe som har mer vekt enn enkelt-aksjoner!

Neste skritt: en aksjon i Berlin i oktober. Europa både øst og vest for Jernteppet skal merke at disse unge mener alvor.

Georg Hartl, Østerrike (over): Familien min vil ha vanskelig for å forstå at jeg finner det riktig å avbryte studiene og arbeide for en ny verden innen rammen av MRA. De fleste synes det er merkelig at man gir opp karriere og sikkerhet, men samtidig virker det ikke sensasjonelt for dem at millioner sulter og undertrykkes, f. eks. Hvis det var krig, måtte jeg stille til tjeneste, og ingen kunne vite om jeg ville vende tilbake. Er det ikke logisk å gå ut og handle i fredstid slik at krigen ikke blir virkelighet?

Fujee More, Japan (t.v.): Jeg er frisør, derfor tenker jeg lett på sakser. Hvis saksene kunne snakke, ville de si: «Jeg gjør menneskene pene.» Vi mennesker ligner saksene, vi synes det vi gjør, er viktig. Men bak oss er det en stor kraft som bruker oss. Brukes saksene profesjonelt, blir det bra resultat. Uten den ledende hånden — bedrøvelig. Derfor bestemte jeg meg for å la den store hånden lede meg.

Men jeg var ingen god saks: Hver dag røykte jeg 40 sigaretter. Og av og til drakk jeg ti bokser øl om gangen. Så jeg bestemte meg for å slutte.

Hvordan kan man slutte å røke? Svaret mitt er: bare stopp. Hvis jeg kan gjøre det, kan alle gjøre det!

Denne uanvendte kraft

(DANSK TEKST)

Man bliver ydmyg, når man måler sig med kærlighedens mål. Man kan måske gøre fordring på en vis grad af renhed og uselvished, men når det drejer sig om emnet kærlighed, viser al menneskelig anstrengelse sig snart som en illusion.

Kærlighed ejer man ikke, den er en nådegave. Man spørger endda sig selv: «Kan kærlighed udtrykkes og opfattes uden en virkelig tro? Kan man vise en utrættelig omsorg for andre — uden krav — hvis man ikke først har oplevet Guds ubegrænsede kærlighed?»

Uden at beregne omkostningerne

Vi må hver for sig lade det dybeste i os svare på dette spørgsmål. Men Jesu liv giver os mulighed for sammenligning og er vel, selv for fritænkere, forbundet med den slags kærlighed, der ofrer sig helt. Det er ved denne kilde, mennesket har lært at give sit liv uden at beregne omkostningerne eller bekymre sig det mindste om resultater eller om gensvar. At bære sin næstes svagheder uden at dømme, aldrig at blive træt af at hjælpe ham indtil han bliver helbredet — kan dette blive realiseret uden ved korset?

I hvert fald er der ingen tvivl om, at kærligheden er døren til en åndelig verden. Den nægter at acceptere forstandens begrænsning af vort eget og andres liv. Når vi står i en valgssituation, mærkes det tydeligt,

hvordan vi virkelig er. Hvis vi kun kalkulerer, foretager tekniske vurderinger, skeler til andres omdømme, savner vi en væsentlig dimension. Ligeså når vi fratager andre mennesker retten til at tvivle, når vi ikke tror på deres egen udvikling. Er kærlighed ikke fremfor alt forvisningen om, at den anden har uanede muligheder for at vokse og for at fornyes?

En kat er en kat

Men lad os være praktiske. Selv om kærlighed er en gave, bliver den virkelig, medens den udøves. Et spørgsmål til os selv kan stille sagerne på plads: «Hvem er — med navns nævnelse — de personer, som jeg i mine tanker placerer over mig, og hvem i samme hierarki placerer jeg under mig?» Det er sjældent, man behandler de mennesker kærligt, som man regner er een overlegne eller underlegne. Hvis spørgsmålet ikke er tilstrækkeligt tydeligt, kan en yderligere prøve hjælpe os: «Hvem tier jeg helst eller kryber en smule overfor — og hvem er det, som må lytte til mig, mere end jeg lytter til dem?»

En dag tog jeg en meget konkret beslutning, at forlade hele dette tænkte hierarki og give mit bedste til ethvert menneske, ligegyldigt hvilken rang eller intellektuell kapacitet han har. Straks mærkede jeg, at min frygt for visse personer forsvandt, og at andre ikke længe-

re var bange for mig. Jeg skynder mig at tilføje, at en sådan beslutning må fornyes gang på gang, for alle rangforordningers djævel får hurtigt rejst sig igen efter nederlaget. Men jeg ved af erfaring, at jeg har fundet nøglen til en vis frihed. Det er bedst at kalde en kat en kat, at give tingene deres rette navn. Det vi kalder mangel på sympati, lad os benævne det modvilje. Det vi undskylder som voldsomt temperament, lad os kalde det had. Det er lige så godt at erkende, at vi i grunden elsker og kæler for vore svagheder. I stedet burde vi gøre os klart, vad vor modvilje koster andre. Vi ligesom murer dem inde i vor foragt og lukker os ude fra dem i det øjeblik, de har behov for vores hjælp.

Han fik aldrig svar

At give afkald på sit had og sin modvilje kan være en ligeså konkret beslutning som at afbryde en flirt eller bringe et skattesnyderi i orden. Jeg har med forundring set mennesker omkring meg befri sig fra et langvarigt had. Deres bitterhed var som en pøl med forgiftet vand, lige farlig for dem selv og deres omgivelser. Men en dag tørrede giftvandet bort for stedse. Dette mirakel venter os alle, hvis vi ønsker det af hele vort sind.

Frank Buchmans første skridt, inden han kunne sætte tusinder af mennesker i bevægelse, var at skrive breve med

bøn om forladelse til seks personer, som havde knust hans ungdoms idealistiske arbejde. Han fik aldrig noget svar, men hans sind blev frigjort og hans vej fri mod det liv, som blev en total opofrelse for andre.

Overlegen kraft

Er det ikke nok at sige kærlighed, er det nødvendigt at tale om den som absolut? Ja, det er det, måske fordi kærlighed jo, hvis man kan sige det sådan, er blandet i mange sovser. Den er blevet opfattet som svaghed, naivitet, ligegyldighed overfor farer. Forfatterne Campbell og Howard skriver i bogen *I kamp for mennesker*: «Den absolutte kærlighed betyder ikke passivitet overfor det onde. Den er tværtimod en kæmpende lidenskab, som mobiliserer alle tilgængelige moralske kræfter for at bringe et menneske, en klasse, en race, en nation den forandring, som er nødvendig.»

Dette er selve kernen. Når målet er en forandret verden, udvider kærligheden sine udtryksmuligheder. Den indeholder undertiden også strengthed og afslag, såvel som gavmildhed og opofrelse. Den er både umedgørlig og overbærende. Den kæmper tålmodigt for at forandre undertrykkeren helle end at påtale undertrykkelsen, at vinde fjenden hellere end at overvinde ham. Sådan gennemtrænger kærligheden vort tids ubehagelige og vanskelige problemer. Er den ikke den ene-

Tryghed for alle børn

Sigrid Meier Andersen har i 15 år været børnehaveder, men har nu sagt sin stilling op, her giver hun sin baggrund for det.

— Jeg kommer fra en mindre gård på Fyn, vi er 10 søskende, og på en lille gård betød det nøjsomhed og hårdt arbejde. Selvom far og mor var meget forskellige, vidste vi, at deres kristne tro bar igennem alle vanskeligheder, og det har haft den betydning, at vi alle i dag er kristne.

— *Har det været svært at forlade børnehaven?*

— Ja, jeg syntes, at den var næsten en del af mig selv. Jeg har selv bygget den op fra grunden og har et vældig godt samarbejde både med forældre, personale og bestyrelse. Men jeg har mærket, at det arbejdes målbevidst på at nedbryde tro og moralske begreber i skoler

og børnehaver omkring mig, så valget stod mellem en tilsyneladende sikker og sorgløs tilværelse og at tage ansvar for, at de værdier der er grundlag for *virkelig tryghed* bliver tilgængelige for alle børn! Jeg husker, at jeg engang spurgte Mor, om det ikke var selvsk at være kristen, bare for selv at blive frelst. Mor fandt det vanskeligt at svare, men svaret fandt jeg igennem mennesker, som var villige til at opgive egne planer og sikkerhed for at finde Guds plan for dem selv og deres lande.

I Caux oplever man stærkt, at hvert eneste land er i stort behov, og intet land er uafhængig af, hvad der sker i et andet.

— *Ved du, hvad du skal nu?*

— Endnu ikke. Norden og vor opgave i verden ligger mig meget på sinde.

I. J.

ste kraft, som kan overskride hårdoptrukne ideologiske grænser og give os den eneste mulighed for at forme en verden, hvor alle kan leve i værdighed?

En normal verden

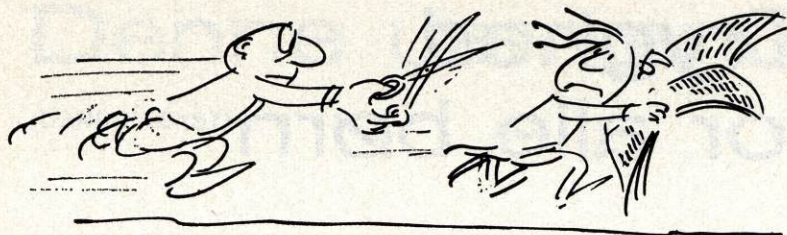
Idag er ordet kærlighed — i ordets egentlige betydning — et skræmmende ord. Det er ved at forsvinde ud af det moderne menneskes leksikon. Der står i stedet mere lettilgængelige, mindre besværlige gloser som: kammeratskab, sympati, solida-

ritet, samarbejde, kontakt og, hvorfor ikke, kreativitet og gruppedynamik.

Men fra alle kanter af verden høres råb efter en almengyldig værdiskala, som kunne proklameres og omsættes i praksis.

— Vi ønsker en verden, hvor menneskers indbyrdes relationer kendetegnes ved anstrengelsen for at gøre andre store, ikke sig selv. At kæmpe for andres frihed, ikke for sin egen. Det kalder jeg en normal verden.

J. J. Odier.

klippet

Lidt efter lidt blev det klart for mig, at skillelinien mellom godt og ondt ikke alltid går mellom stater eller mellom klasser eller mellom partier. Den går gjennom ethvert menneskehjerte og gjennom alle menneskers hjerter.

Fra den tid forstod jeg sandheten i alle religioner i verden: de kjemper mod det onde (i ethvert menneske). Det er umulig at drive det onde ud af verden som helhed, men det er muligt at prøve på at drive det ud af hvert enkelt menneske.

Fra da af forstod jeg falskheten i alle revolutioner i historien: de ødelægger kun bærerne af det onde (i skyndingen sonderer de ikke, at de også bærer noget godt), men selve det onde kommer de til at arve, endog i forværrert grad.

Alexander Solsjensyn i
Arkipelag GULAG (dansk
oversettelse fra engelsk).

Sør-Afrika blir brukt til å splitte mennesker over hele verden på et rasemessig grunnlag, men det

egentlige poenget er spørsmålet om karakter. Noen mener at Sør-Afrikas problemer kan løses ved at lovene forandres. La oss forandre lovene for all del — de er utålelige. Men i noen land har man sett at voldsbruken har øket selv om lovene er blitt forandret, fordi menneskenes motiver er forblitt de samme. Det er viktig at menneskene forandres samtidig med lovene. Husk at de som snakker om at blodsutgydelse er svaret, har andre menneskers blod i tankene, ikke sitt eget. Hvis vi ikke forvandler oss, vil det flyte så mye blod i mitt land at ingen av oss vil overleve, og ingen av partene vil vinne. Ingen menneskelig visdom kan gi svaret. Bare Guds kraft kan forvandle den menneskelige natur og vise oss veien framover.

Philip Vundla (død 1969), grunnlegger og første president for Forbundet for sosialt, pedagogisk og kulturelt fremme av de afrikanske befolkningsgrupper i Sør-Afrika, og medlem av den afrikanske nasjonal-kongress.

Når snørydding blir mer enn mosjon

La Jacobsen Imperial snøfreser hjelpe Dem.

2 modeller:
7 eller 8 HK,
65 eller 75 cm
arbeidsbredde.
Startsikker.
Effektiv.
Lettvint.

Spør etter Jacobsen hos

Reinhardt Maskin A-S
4601 Kristiansand S
Avd.: Østre Aker vei 101
Oslo 5

Kort nytt

ANNEN UTGAVE

Førsteutgaven av *Svart-hvitt boka* på kinesisk var utsolgt etter tre måneder, og annenutgaven går raskt unna. 38 skoler og menigheter i Hong Kong-området har kjøpt inn bøker og de to største dagsavisene har hatt anmeldelser. Den kinesiske utgaven er også blitt brukt i vid utstrekning i Laos, Sør-Vietnam, Filippinene, Taiwan, Thailand og Malaysia. Dessuten er det kommet store ordre fra kinesiske folkegrupper i Canada og USA.

STERK INNFLYTELSE

Det østerrikske forlaget for *Svart-hvitt boka* (Veritas) har for egen regning sendt 20.000 eksemplarer til tysktalende menigheter i Østerrike, Tyskland og Sveits. I den østerrikske utgaven siteres kardinal Franz Königs ord: «*Svart-hvitt boka* kommer til å få sterk innflytelse i den tysktalende verden.»

SLÅENDE UTTALELSE

BBC Radio 2 hadde nylig et 25 minutters program om Westminster-teatret som ledd i en serie om Westend-teatrene i London. I programmet inngikk sanger fra skuespillene *Annie* og *Give a Dog a Bone*. «I 1964 presenterte MRA sin glimrende juleunderholdning *Give a Dog a Bone* for første gang,» sa programlederen Hubert Gregg blant annet. «Stykket har vært et årlig trekkplaster i London siden da.»

Etter å ha beskrevet Peter Howards målsetting som skuespillforfatter konkluderte han: «Jeg gir Peter Howard et slående siste ord. 'Ethvert skuespill har ett eller annet budskap. *En mann som gir uttrykk for at livet er uten mening, er en mann med et sterkt budskap.*'»

Årets forestående *Give a Dog a Bone*-forestilling på Westminster-teatret er den ellefte i rekken. Det er alt begynt å komme forhåndsbestillinger.

CROSS-ROAD FILMES

Da produksjonen av multi-media showet *Cross-Road* begynte i London for to år siden, var det et eksperiment i nye fremstillingsformer. Sammensatt av lysbilder, film, lydbånd og «levende» sang og tale ble det en rik skildring av Frank Buchmans liv og målsetting. Et «våpen» av utstyrmessig lett kaliber, men av stor innholdsmessig tyngde. Den opprinnelige produksjonen har bl. a. vært fremført på kryss og tvers av Storbritannia og Sør-Afrika.

Man har nå gått et skritt videre og filmet

Forts. neste side

Crossroad i 16 mm. Det ferdige produktet vil foreligge i slutten av september i London, klart til mangfoldiggjørelse og eksport til alle verdenshjørner.

Over: En av Bill Cameron Johnsons tegninger fra filmen: Frank Buchmans guttedager i Pennsylvania.

WESLEY RIR IGJEN

En musikal om John Wesley skrevet av Alan Thornhill og Penelope Thwaites ble nylig vist for metodistenes konferanse i Storbritannia for annet år på rad. *Ride Ride* som stykket heter, skal blant annet settes opp ved Sherman-teatret i Cardiff senere i høst.

LEVELIGE HOMELANDS

«Disse filmene er en utfordring til oss som kjemper for selvstyre og selvbestemmelsesrett, om ikke å frykte eller nøle i kampen, men fortsette framover på grunnlag av absolutte moralnormer.» Med disse ordene sammenkalte innenriksministeren for det sør-afrikanske homeland Gazankulu 800 tjenestemenn, lærere og studenter til to fire-timers fremvisninger av MRA-filmer. Statsministeren og fire medlemmer av regjeringen var til stede. «Idéene i disse filmene vil hjelpe oss i kampen for en ikke-diskriminerte lov-givning og i arbeidet for å gjøre Gazankulu til et levelig homeland,» sa innenriksministeren i en tale etter fremvisningene.

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

Diriger Deres
import via

KRISTIANSAND

med sine gode
forbindelser fra
utlandet.

Vi tilbyr Dem
lagring, fortolling
og distribusjon.

KST Spedisjon A/S

Havnebygget,
Kristiansand.

Møtested . . .

Forts. fra s. 6

Flere nye teaterstykker hadde sin verdenspremiere i Caux i løpet av sommeren. Det tredje og ferskeste av dem, *The Devil to Pay* av Alan Thornhill, gir en både vittig og skremmende fremstilling av Djevelens kamp og tricks for å vinne kontroll i dagens verden. Ialt femten profesjonelle skuespillere fra London, Basel og Bonn tok del i oppsetningene.

Konferansene i Caux fortsetter til 16. september.

Over: Katolikker og protestanter fra Nord-Irland kom til Caux med en dokumentarfilm, «Irsk rapport», som viser hvordan mennesker har funnet håp og enighet midt blant bomber, bitterhet og splittelse. På bildet to arbeidere fra Belfast.

Under: «Return Trip», et nytt skuespill av Alan Thornhill og Hugh Steadman Williams ble oppført i teatret i Caux av profesjonelle engelske skuespillere. På bildet et oppgjør mellom den narkomane hovedpersonen og hans mer «vellykkede» bror.

BÅTPLANER?
Rådspør
Båt-PONTUS
Gøteborgs
Frihavn
Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS